

Tomasz Kacprzak

Bezprzewodowe sieci telekomunikacyjne

Analiza ruchu i protokoły komunikacyjne

Zadanie nr 30 – Dostosowanie kierunku Elektronika i Telekomunikacja
do potrzeb rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna
współfinansowana przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
w projekcie

*„Innowacyjna dydaktyka bez ograniczeń
– zintegrowany rozwój Politechniki Łódzkiej –
zarządzanie Uczelnią,
nowoczesna oferta edukacyjna
i wzmacniania zdolności do zatrudniania
osób niepełnosprawnych”*

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

90-924 Łódź, ul. Żeromskiego 116,
tel. 042 631 28 83
www.kapitalludzki.p.lodz.pl

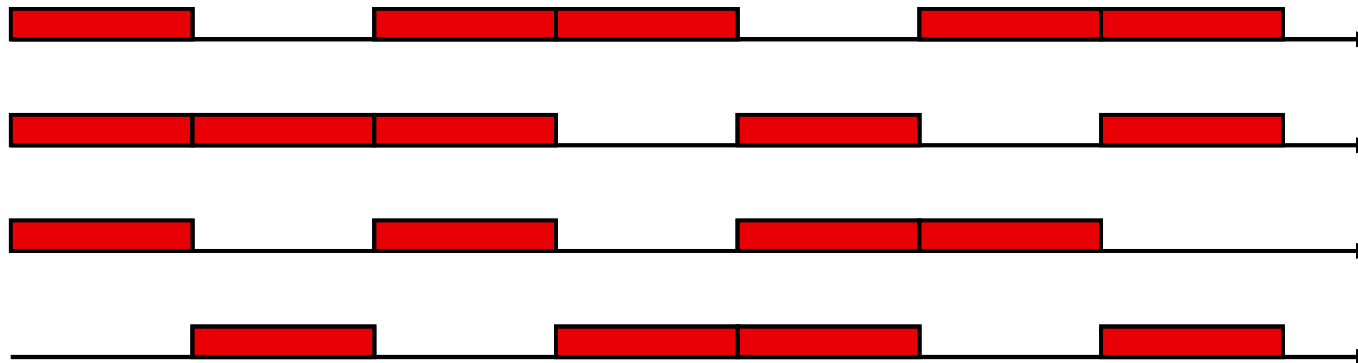
Pojęcie ruchu w sieciach telekomunikacyjnych

- **Ruch telekomunikacyjny** stanowi przepływ każdej informacji, która powoduje zajmowanie zasobów sieciowych, czyli węzłów i połączeń.
- Ruch telekomunikacyjny jest procesem losowym, którego realizacja jest opisana przez liczbę jednocześnie obsługiwanych w systemie zgłoszeń.
- Jednostką natężenia ruchu telekomunikacyjnego jest jeden Erlang.
- Jeden Erlang (1 Erl) jest natężeniem ruchu telekomunikacyjnego, które odpowiada czasowi trwania jednego jedno-godzinnego połączenia w okresie obserwacji równym jednej godzinie. Pojęciem pierwotnym jest **zgłoszenie** – spełnienie przez system określonej czynności.

Natężenie ruchu telekomunikacyjnego

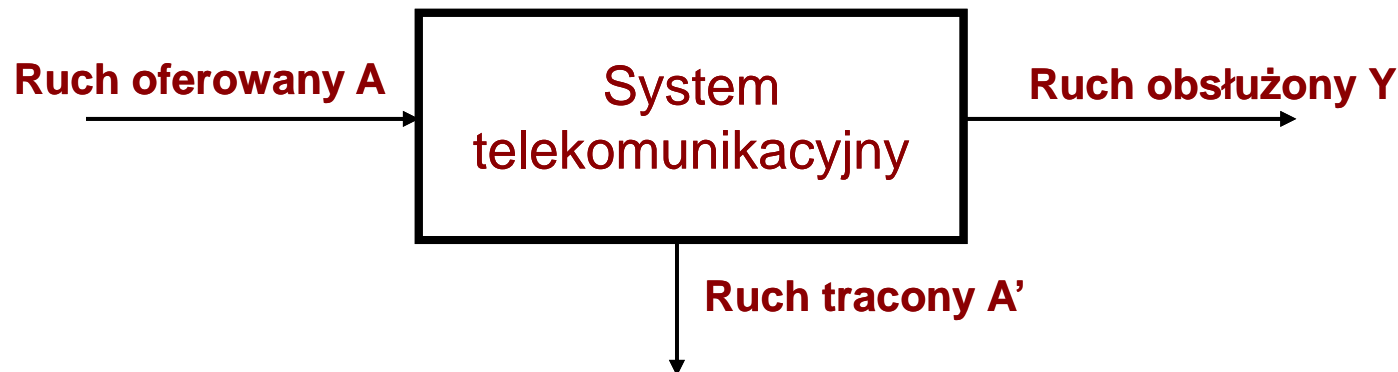

Przykładowe wyniki obserwacji wiązki złożonej z czterech kanałów

Rodzaje ruchu telekomunikacyjnego

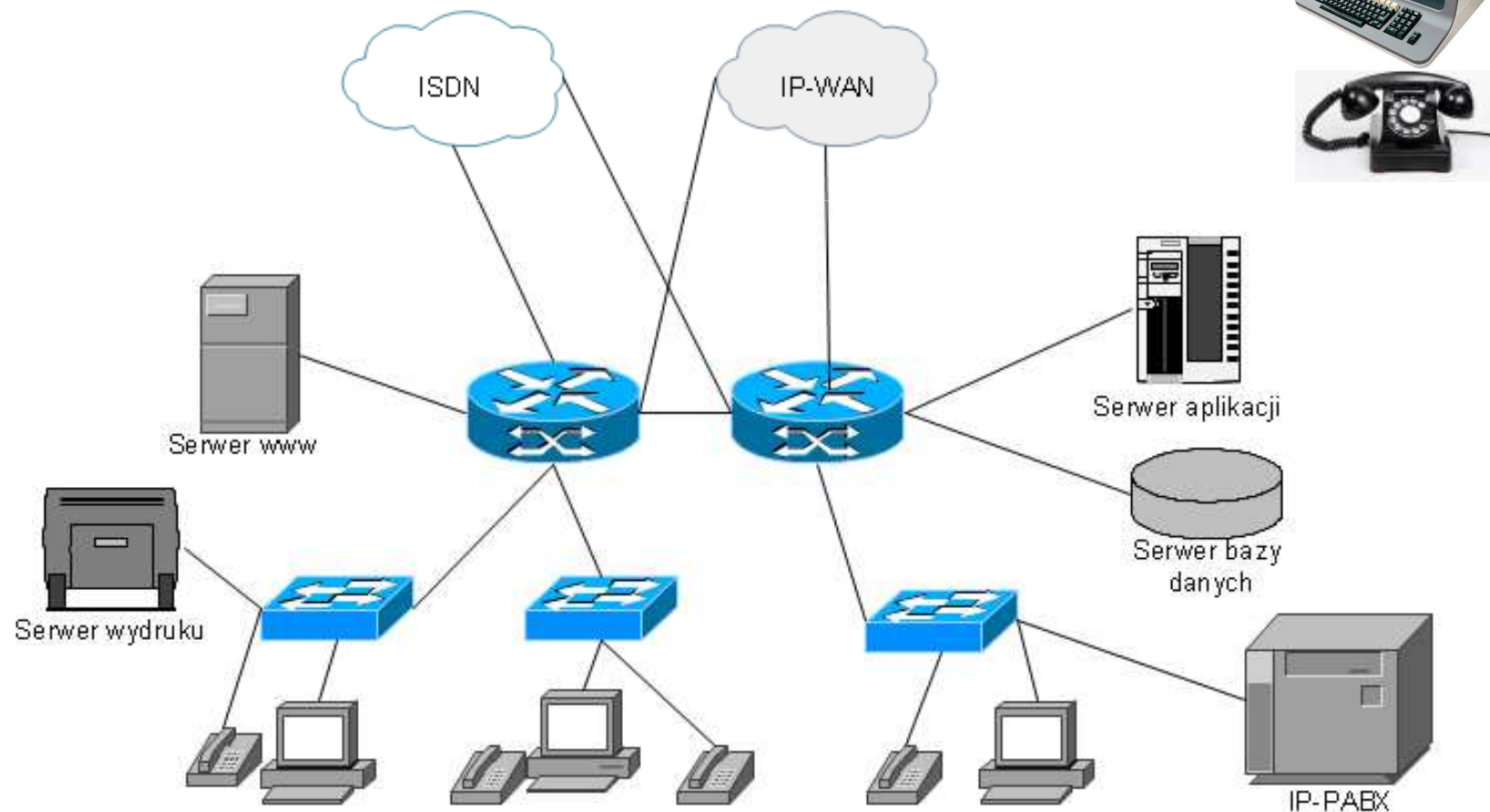
$$A = Y + A'$$

Ruch telekomunikacyjny jako usługa

Usługi transmisji danych oraz głosu w przeszłości były realizowane na bazie odseparowanych systemów komunikacyjnych – *dzisiaj coraz częściej przy pomocy jednej sieci (np. IP)*

- **konwersacyjna – symetryczne aplikacje czasu rzeczywistego**
  - telefonia IP, video-telefonia.**Opóźnienie maksymalnie 100ms,**

- **strumieniowa – jednokierunkowe przekazy czasu rzeczywistego,**
  - transmisja wideo, radio.**Opóźnienie maksymalnie 250ms,**

- **interaktywna – asymetryczne usługi nie będących aplikacjami czasu rzeczywistego**
  - przeglądanie stron WWW, pobieranie danych z baz.

- **podstawowa – pozostałe aplikacje**
  - transmisji e-mail, pobierania plików, przesyłania SMS

Jakość obsługi w sieciach telekomunikacyjnych

- **Współczynnik strat zgłoszeń (sprawność usługowa) $B(t_1, t_2)$ w przedziale czasowym (t_1, t_2) – iloraz liczby zgłoszeń straconych $N_{str}(t_1, t_2)$ i liczby wszystkich zgłoszeń oferowanych w systemie $N_{of}(t_1, t_2)$:**

$$B(t_1, t_2) = \frac{N_{str}(t_1, t_2)}{N_{of}(t_1, t_2)} = \frac{N_{of}(t_1, t_2) - N_{zat}(t_1, t_2)}{N_{of}(t_1, t_2)}$$

- **Współczynnik blokady $B_T(t_1, t_2)$ w przedziale czasowym (t_1, t_2) – stosunek czasu $T_b(t_1, t_2)$, w czasie którego wszystkie zasoby systemu są zajęte do całkowitego czasu obserwacji $T(t_1, t_2)$:**

$$B_T(t_1, t_2) = \frac{T_b(t_1, t_2)}{T(t_1, t_2)}$$

Jakość obsługi w sieciach telekomunikacyjnych

- **Obciążalność ruchowa (sprawność usługowa)** – wartość oferowanego ruchu jaki dany system może obsłużyć z zadaniem prawdopodobieństwem strat / blokady.
- **Obciążenie** – wartość ruchu załatwianego (obsłużonego) przez dany system.
- **Natłok (blokada)** – stan, w którym zgłoszenie pojawiające się na wejściu systemu nie może zostać natychmiast obsłużone z powodu zajętości wszystkich zasobów.
- **Przepustowość** – parametr Q , który wyraża prawdopodobieństwo zdarzenia, że dane zgłoszenie będzie obsłużone przez system:

$$Q = 1 - B$$

Terminologia

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- ***Quality of Service (QoS)*** – jakość usługi
- ***Class of Service (CoS)*** – klasa usług
- ***Grade of Service (GoS)*** – kategoria usług
- ***SLA (Service Level Agreement)*** – kontrakt pomiędzy użytkownikiem a operatorem
- ***SLS (Service Level Specification)*** – zbiór parametrów sieciowych uzgodniony pomiędzy operatorem a klientem
- ***TCA (Traffic Conditioning Agreement)*** – porozumienie określające reguły klasyfikowania pakietów oraz profile ruchu
- ***TCS (Traffic Conditioning Specification)*** – określony zbiór parametrów technicznych i ich wartości związanych z TCA

Quality of Service (QoS) – jakość usługi

1. **Wrodzona jakość usługi (intrinsic QoS)**
- to, co czyni ją atrakcyjną dla użytkownika (projektowanie sieci)
2. **Postrzegana jakość usługi (perceived QoS)**
- determinuje, czy użytkownik uzna ją za satysfakcjonującą (marketing, projektowanie usług)
3. **Oceniana jakość usługi (assessed QoS)**
- decyduje o ewentualnej kontynuacji bądź rezygnacji z korzystania z usługi (obsługa techniczna)

Wrodzona jakość usługi (intrinsic QoS)

- cechy ściśle związane z aspektami technicznymi, w tym zastosowane łącze fizyczne, protokoły transmisji, mechanizmy zapewnienia jakości.

Zbiór parametrów:

1. Opóźnienie (*delay, latency*) – odstęp czasu pomiędzy chwilą wysłania pakietu z jednego punktu w sieci i odebrania go w innym punkcie sieci.
2. Zmienność opóźnienia (*jitter, delay variation*) – zakres w którym zmienia się wartość opóźnienia mierzona dla pakietów należących do tego samego strumienia.
3. Przepływność (*throughput*) – dostępna prędkość, z jaką pakiety mogą być transmitowane w sieci.
4. Prawdopodobieństwo utraty pakietu (*packet loss rate*) – prawdopodobieństwo utraty pakietu w trakcie przesyłania przez sieć.

Class of Service (CoS) – klasa usług

Zbiór cech charakterystycznych i właściwości określonej usługi lub zbioru usług. Usługi należące do określonej klasy mają zagwarantowane wybrane parametry QoS.

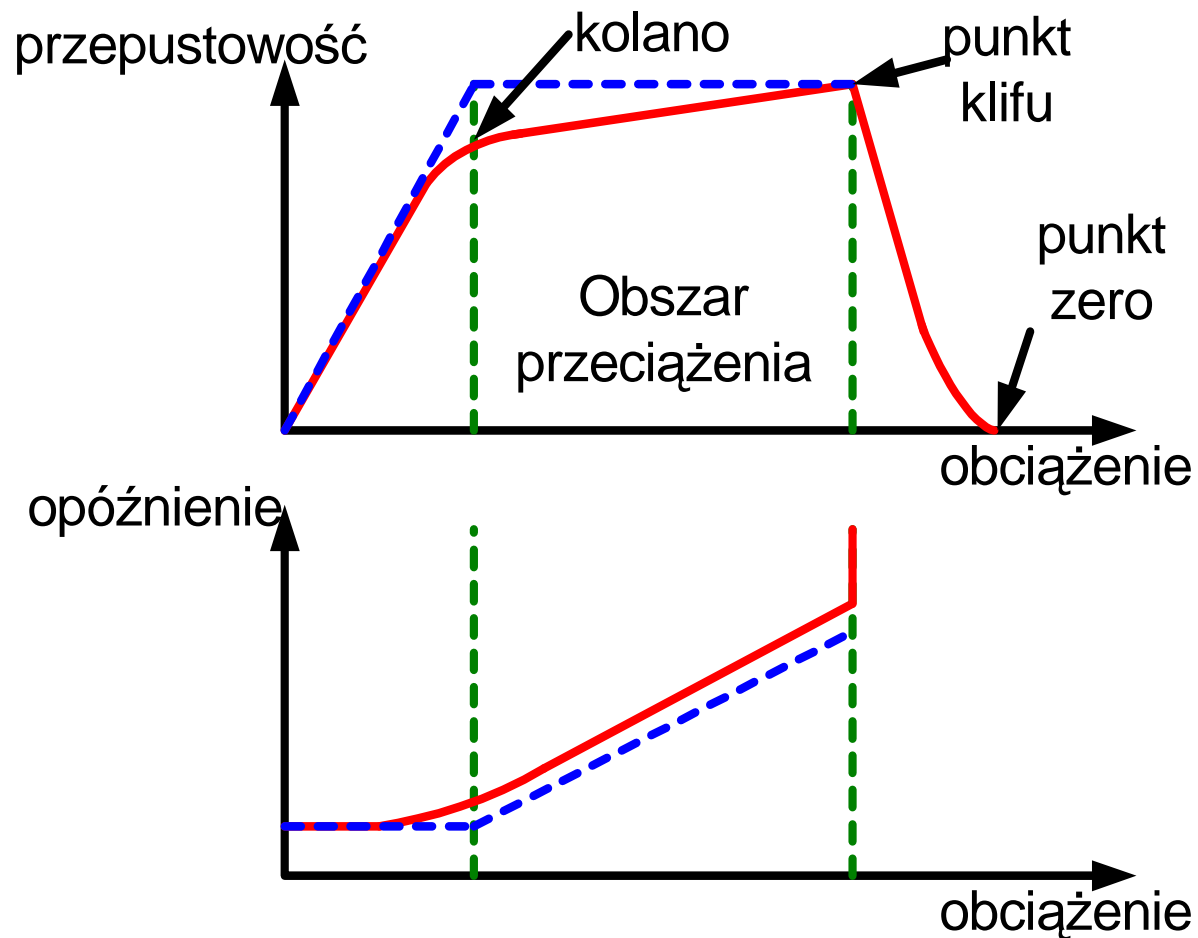
Grade of Service (CoS) – kategoria usług

Oprócz parametrów transmisyjnych uwzględnia wiele wymagań wysokiego poziomu, np. bezpieczeństwo, ochrona czy prawdopodobieństwo uszkodzenia mechanicznego łącza (ścieżki zapasowe). Kategorie: standard, średnia, wysoka, najwyższa.

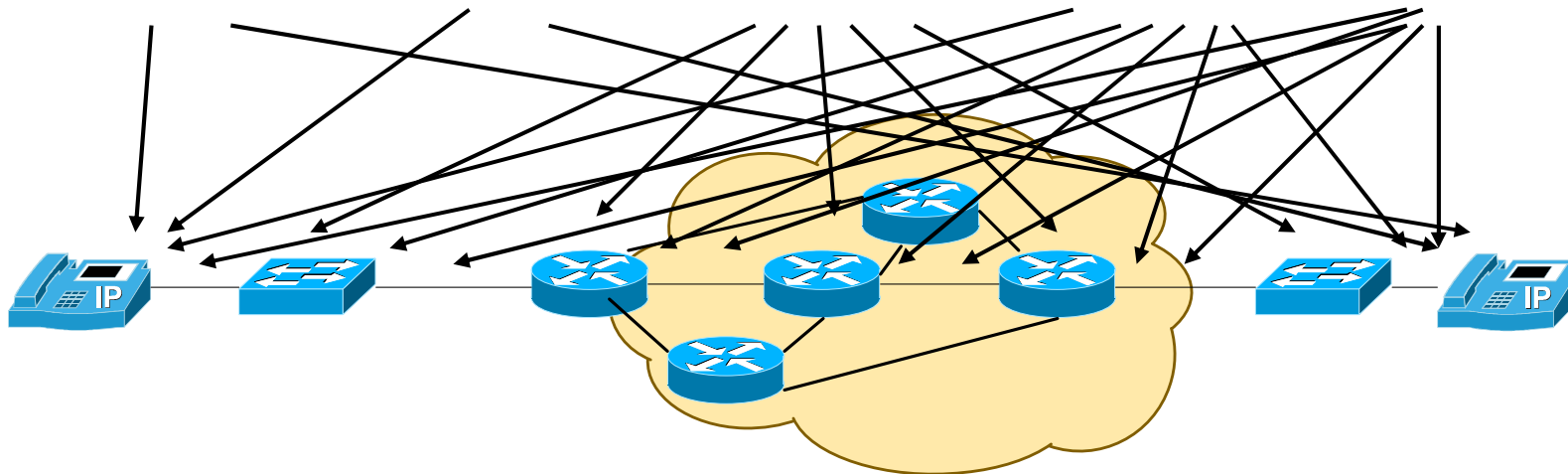
Parametry wydajnościowe sieci

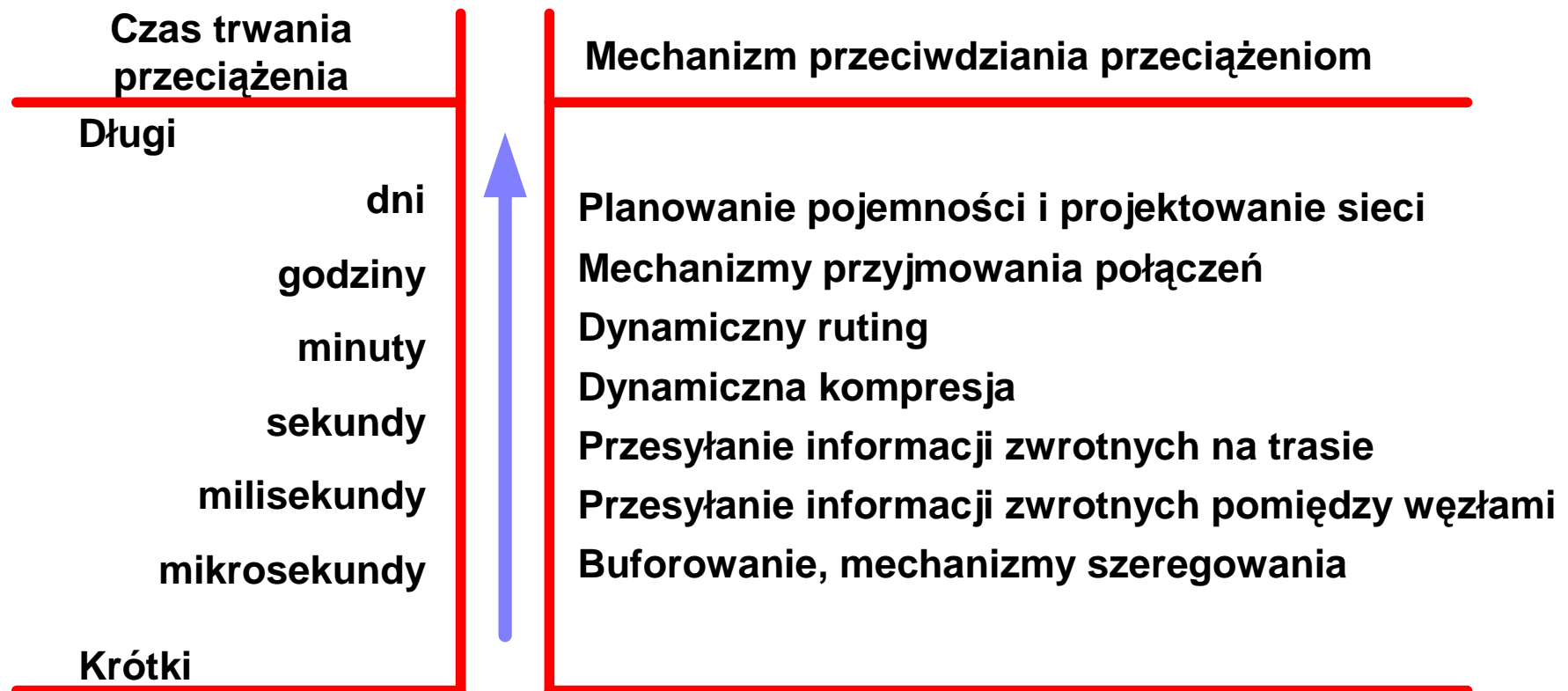
Sieć z komutacją pakietów - opóźnienia

Opóźnienia:
kodowania, pakietyzacji, kolejkowania, serializacji, w medium

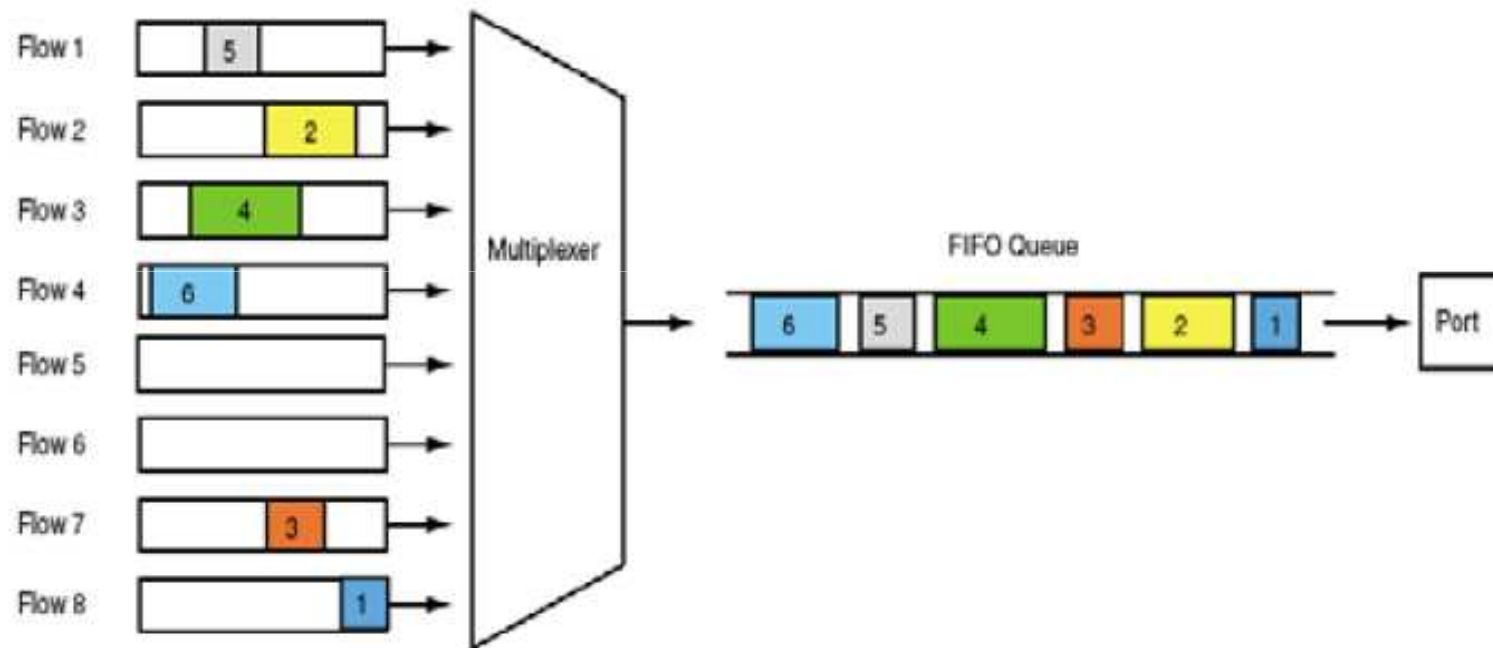

Sieć z komutacją pakietów

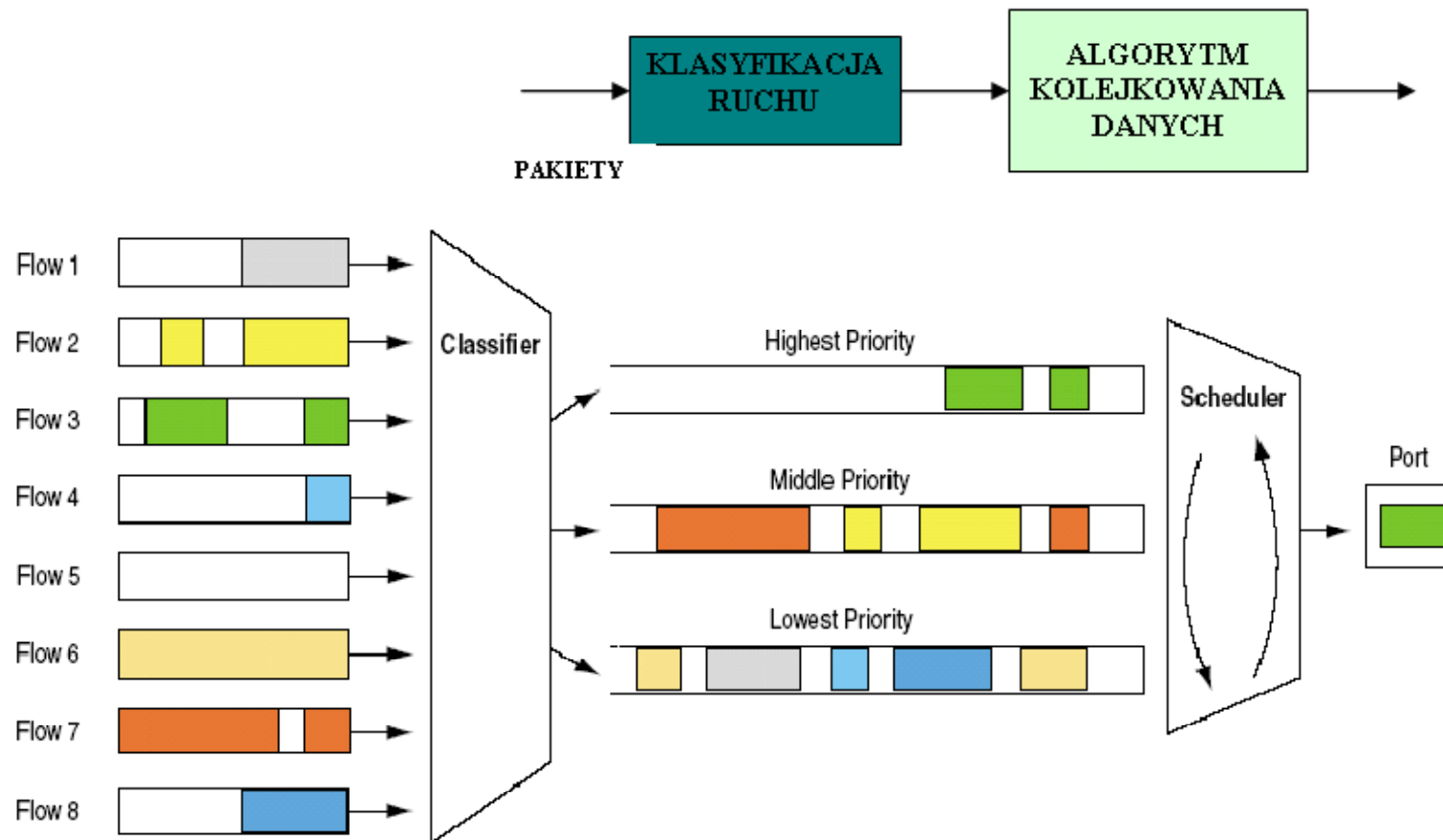
Sieć z komutacją pakietów - kolejkowanie

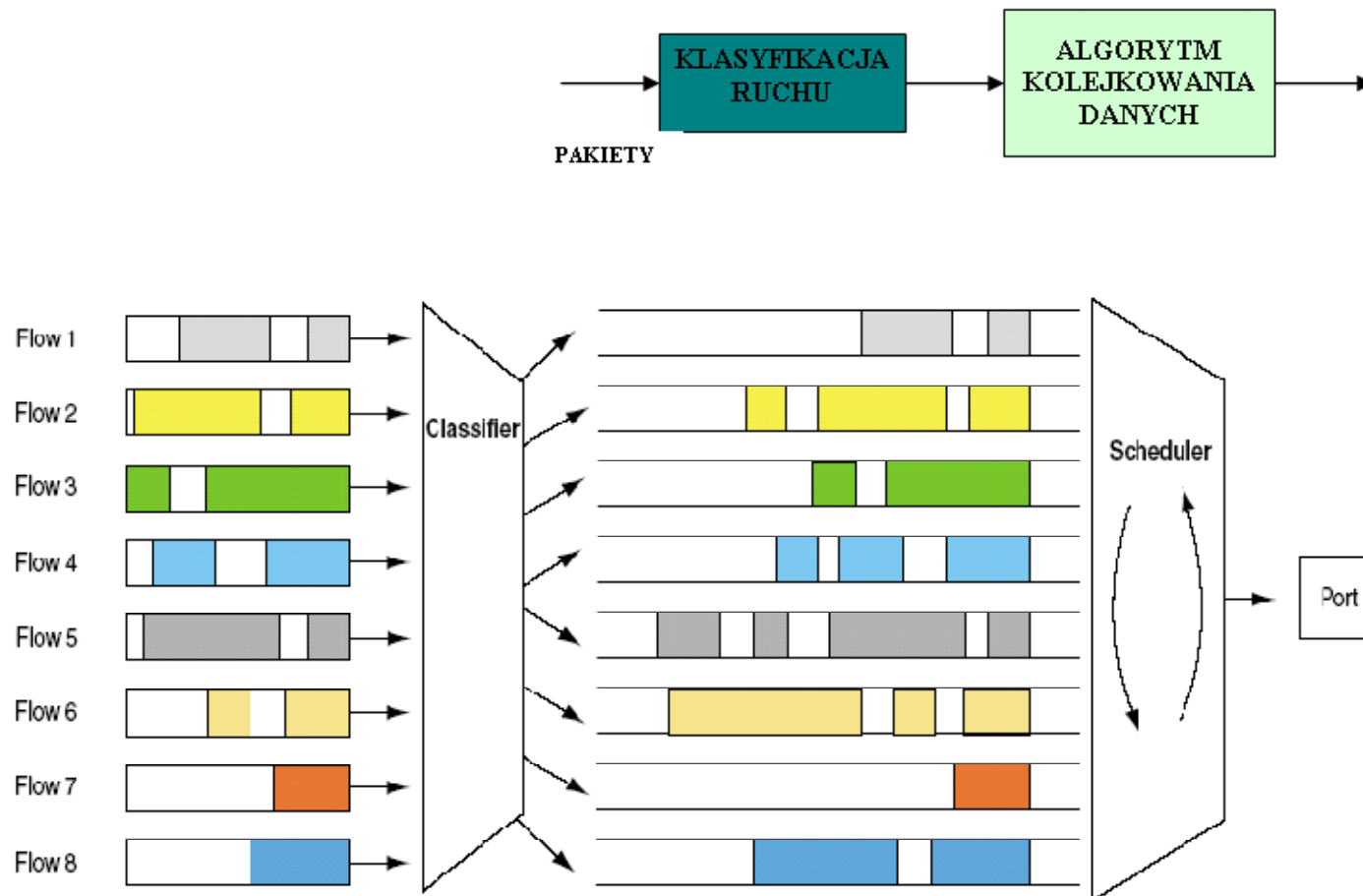

Sieć z komutacją pakietów - kolejkowanie

Sieć z komutacją pakietów - kolejkowanie

Tomasz Kacprzak

Bezprzewodowe sieci telekomunikacyjne

Analiza ruchu i protokoły komunikacyjne

Zadanie nr 30 – Dostosowanie kierunku Elektronika i Telekomunikacja
do potrzeb rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna
współfinansowana przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
w projekcie

*„Innowacyjna dydaktyka bez ograniczeń
– zintegrowany rozwój Politechniki Łódzkiej –
zarządzanie Uczelnią,
nowoczesna oferta edukacyjna
i wzmacniania zdolności do zatrudniania
osób niepełnosprawnych”*

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

90-924 Łódź, ul. Żeromskiego 116,
tel. 042 631 28 83
www.kapitalludzki.p.lodz.pl